

О. В. Бистрицький

Краснопіль

КРАСНОПІЛЬ – село Чуднівського району Житомирської області. Знаходиться за 80 км від обл. центру, за 30 км від райцентру та за 25 км від залізнич. ст. Чуднів-Волинський. Пл. 5,61 км². Насел. 1020 осіб (2001), переважно українці. Уперше згадується 1601 в акті Луцького міського суду як містечко Остропіл. пов., яке спустошили татари 1593. Навколишні землі належали великому князю литовському Гедиміну, згодом – Любарту. Дослідники припускають, що в 14 ст. тут був замок. За часів князя К. Острозького К. славився торгівлею, рівнем екон. розвитку, мав 12 православ. церков. За Люблін. унією 1569 відійшов до Польщі. 1593 краснопільці брали участь у селян.-козац. повстанні, яке очолював К. Косинський. 1648 під час Визв. війни під проводом Б. Хмельницького побл. К. відбувалися запеклі бої загонів М. Кривоноса з польс. військом. За Слободищен. трактатом 1660 містечко повернуто Польщі. Після 2-го поділу Польщі 1793 – у складі Рос. імперії. Спочатку входило до Ізяслав. намісництва, від 1797 – до Волин. губ. М-ком тривалий час володіла родина Санґушків. Бл. 1717 унаслідок розподілу їхніх маєтностей К. перейшов до Гіжицьких. 1754 Б. Гіжицький збудував костел св. архангела Михаїла (на поч. 20 ст. був відновлений на кошти родини Мазаракі, за ін. даними – Гіжицьких і Замойських; у рад. період у ньому діяли млин, кузня та тракторна база; нині належить реліг. громаді РКЦ), наприкінці 18 ст. К. Гіжицький – палац, архітектура якого поєднувала венеціансько-готичні риси (мав багаті колекції картин, срібла, порцеляни; 1917 спалено). Згодом як посаг К. відійшов до родини Оскерків, 1880 його придбав В. Мазаракі. Наприкінці 19 – на поч. 20 ст. було 348 дворів, мешкало 3240 осіб, діяли (окрім костелу) 2 церкви, євр. молитов. дім, функціонувало початк. училище. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. Жит. потерпали від голодомору 1932–33 (кількість встановлених жертв – 626), зазнали сталін. репресій. Від липня 1941 до січня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. На фронтах 2-ї світової війни воювало 400 жит., з них 180 загинуло. Нині працюють ремонтно-мех. завод, овочесховище. У К. – заг.-осв. школа, дитсадок; Будинок культури, б-ка; дільнична лікарня. Діють також реліг. громади УПЦ МП, євангел. християн-баптистів. Встановлено пам'ятники К. Поліщуку, воїнам, які загинули під час 2-ї світової війни, 2 пам'ят. знаки жертвам голодомору. Серед видат. уродженців – історик *О. Масний*, економіст *М. Поліщук*; письменник *К. Поліщук*; Герой Радянського Союзу *А. Ляденко*.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Краснопіль / О. В. Бистрицький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-2947>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).